

15.4.2016

24.5.2016

Trafikverket

NORTEK Vägmärken

Tid: 9.-10.3.2016

Plats: Trafikverket, Semaforbron 12 A, Helsingfors

Närvarande: Niclas Nilsson, Transportstyrelsen, Sverige
Kristofer Elo, Transportstyrelsen, Sverige
Gunilla Ragnarsson, Trafikverket, Sverige
Roxan Saleh, Trafikverket, Sverige
Gry Horne Johansen, Statens Vegvesen, Vegdirektoratet, Norge
Stine Forsbak, Statens Vegvesen, Vegdirektoratet, Norge
Jukka Hopeavuori, Trafikverket, Finland
Per-Olof Linsén, Trafikverket, Finland
Tuomas Österman, Trafikverket, Finland

Frånvarande: Pia Brix, Vejdirektoratet, Danmark
Ulrik Winther Blindum, Vejdirektoratet, Danmark

1 Mötet öppnas, praktiska frågor

Tuomas Österman hälsade alla välkomna till Helsingfors. Det noterades att vi tyvärr inte alls hade danska kollegor med i mötet denna gång.

Det noterades att Eva-Lotta Löfgren inte längre arbetar i Transportstyrelsen, så hon är inte längre med i gruppen. Kristofer Elo välkomnades med i Nortek-gruppen.

Från Trafikverket (Sverige) är Roxan Saleh också ny i Nortek. Roxan välkomnades med i gruppen.

2 Godkänning av dagordningen

Dagordningen blev godkänd.

3 Godkänning av referatet från förra mötet i Köpenhamn, Danmark

Pia Brix mm. hade skrivit ett utmärkt fint referat från förra mötet i Köpenhamn i mars 2015. Referatet godkändes.

24.5.2016

4 Aktuella teman, nationella problem, status för regelverk mm.

4.1 Sverige

I Sverige planerar man miljözoner för personbilar, lätt lastbilar och lätt bussar. Niclas hade sänt material om saken på förhand och Kristofer presenterade det i mötet.

Det finns inte ett färdigt vägmärke för miljözoner i konventionen och därför har man studerats exempel på märken i olika europeiska länder. Redan idag finns det ju dubbdäcksförbudzoner i vissa kommuner i Sverige, men de här skulle inte vara samma zoner.

Stine berättade att man funderar på miljözoner också i Norge. I Norge har man inte dubbdäcksförbudzoner utan extra skatt för bilar med dubbdäck.

I Finland har större kommuner preliminära planer för miljözoner men inga konkreta projekt finns ännu. Tuomas lovade att kontakta Helsingfors stad för att fråga hurdana tankar de har om detta. Också dubbdäckförbud diskuteras i Finland men har inte tagits i bruk ännu.

I Sverige gjordes en större cykelutredning för några år sedan. Nu funderar man på cykelgator på grund av tyska "Fahrradsstrassen". Cykelgatan behöver också ett nytt märke som mer eller mindre skulle likna märket för gågatan. Cykelgatan skulle vara en 30 km/h -zon med väjningsplikt alltid då man kör från cykelgatan. Cyklarna borde i princip ändå köra vid kanten av vägen. I Linköping har man redan provat en typ av cykelgata i praktiken. Gunilla berättade att "mentala skillnaden" mellan en cykelgata och en vanlig 30 km/h zon är stor.

Likadana funderingar finns även i Norge och Finland. I alla närvarande länder (S, N, Fi) får man cykla även på gågator, men på en cykelgata skulle man få köra också med bil med respekt mot cyklarna. På en tysk Fahrradsstrasse ska man ha en tilläggs skylt för att tillåta biltrafik.

Alla lovade informera varandra om utvecklingen och skicka material så fort det finns något.

Sverige funderar på definitionen av en cykelbox ("cykelficka" i Finland). Fast det finns många cykelfickor i praktiken redan tex. i Stockholm, har man inte definierat den ännu. I Sverige planerar man att ha dubbel stopplinje så att det finns stopplinje både för cykelboxen och för övergångsstället. I Finland använder man inte stopplinje mellan cykelbox och övergångsställe.

I Sverige håller man på med att skriva om hela VGU och det kommer att handla om "Krav och råd" i fortsättningen. Uppdragen står stilla just nu för att årets finansiering har använts och man kan inte arbeta vidare i år.

24.5.2016

Roxan skickade länkar till nya VGU efter mötet:

Länkar för VGU 2015:

Krav för vägars och gators utformning

<http://online4.ineko.se/trafikverket/Product/Detail/48631>

Råd för vägars och gators utformning

Kap 1 till 6

<http://online4.ineko.se/trafikverket/Product/Detail/48632>

Kap 7

Råd för Vägars och gators utformning - vägmärken del 1 (Kap 7.1.1-kap 7.1.11)

<http://online4.ineko.se/trafikverket/Product/Detail/48635>

Råd för Vägars och gators utformning - vägmärken del 2 (Kap 7.1.12-kap 7.1.24)

<http://online4.ineko.se/trafikverket/Product/Detail/48638>

Planer på att utveckla turistvägvisningen har inte gått framåt ännu men kommer troligtvis att starta senare.

Roxan berättade att Sverige nu har tagit i bruk nya tabeller till användningen av reflexfolier i vägmärken. Både klass R2 ("High intensity") och R3 ("Diamond Grade") används nu. Nya krav och råd om reflexmaterial finns i VGU avsnitt 7.1.4.

Niclas berättade om saker som sker i sammanhang med självkörande bilar. Man har tex. lovat bilindustrin att man i fortsättningen markerar tätortsgrensarna även med vanliga hastighetsbegränsningsmärken så att bilen inte behöver förstå tätortsmärken som hastighetsbegränsning.

4.2 Norge

Norge håller på att sluta helt med traditionell FM-radio och planerar därför ett nytt märke för DAB-radio. Märket skulle alltid vara variabelt och aktivt endast då det finns någon trafikinformation i radio. Märket ska utrustas med gula blinksignaler så att man säkert märker aktiva märket.

I Norge har man tagit i bruk ett helt nytt system av numrering av "Håndböcker". N300 är nu "Trafikkskilt" och alla fem delar av det ska revideras.

Gry och Stine berättade att ett nytt märke för nationalpark planeras. Märket ska ha en ny symbol som fick ganska undrande kritik av gruppen då det är inte lätt att förstå då man ser den för första gången. I dag finns det endast ett märke för naturpark.

24.5.2016

Norge har uppdaterat "Håndboken" för vägmarkeringar. Tex. siktkrav vid omkörningsförbud har granskats.

4.3 Finland

Tuomas berättade om ändringen av väglagen som gäller reklamer invid väg. Principiella förbudet att sätta upp reklamer ska tas bort och det ska göras lättare i princip att annonsera invid vägarna. Trafikverket kommer dock att få nya möjligheter att bestämma hur trafiksäkerheten ska garanteras i den nya situationen. Nya lagen kan träda i kraft redan på sommaren i år.

I Finland arbetar man fortfarande med ett stort projekt att skriva om hela vägtrafiklagstiftningen. Många vägmärken kommer att förnyas och göras enklare att förstå med det samma. Vissa helt nya märken är också på gång. Tuomas visade flera "skissar" av nya eller förnyade märken.

Ett nytt varningsmärke för rådjur (eller hjortar) planeras.

Ett nytt märke för lastningsplats planeras. Niclas berättade att i Sverige kallas märket för "ändamålsplats" och tex. lastning, taxi, skolbuss mm. ingår i det märket.

Finland planerar att tillåta cykling i båda riktningar även då det annars finns en förbjuden körriktning. Wien-konventionen lär inte tillåta underskylt vid "No Entry" märket men flera europeiska länder använder det så ändå. I Sverige använder man "Förbud för motorfordon" som huvudmärke.

Symbol för "Handelsområde" eller "Köpcentrum" är svårt att definiera så att man kan handla användningen av märket om det tas i bruk. I Finland har man definierat "Stormarknadsområden" i landskapsplanläggningen och det är en möjlighet att basera användningen på. I Sverige har statistikmyndigheterna definierat handelsområden på grund av hur många arbetar i området.

I Finland kommer man troligen inte att presentera ett eget märke för cykelöverfart. I Sverige finns märket men det finns krav att använda det endast vid högst 30 km/h hastighet och vissa konstruktiva åtgärder.

Andra nya märken som man funderar på i Finland är tex. en symbol för passagerarhamn (insjö), ringvägsymbol, centrumsymbol, ny tilläggstavla för parkering mot avgift (med eurosymbol) och en helt ny typ av tabellvägvisare.

Finland hade frågat de övriga länderna hur man definierar snöskoterled i andra nordiska länder. Niclas hade skickat material om hur det är i Sverige och Roxan skickade efteråt information om att krav och råd om

24.5.2016

skoteröverfarer finns i VGU avsnitt 4.4.3. I Norge är det kommunerna som bestämmer snöskoterled och annars också var man får köra med en snöskoter.

5 Internationella saker

Roxan berättade om CEN arbetet, standardisering:

Vid PT 1A möte den 16 februari 2016 beslutades att göra en undersökning. Undersökningen innebär att fråga nationella grupper i CEN medlemsstaterna att välja mellan fyra alternativ om retroreflektionsklasser. Oenighet mellan tillverkarna (3M/Avery och Nippon Carbide/Orafol) rapporterades vid WG3 möte den 17 feb och PT1A presenterade förslaget att göra en undersökning. Förslaget ska skickas till WG den 18 mars.

De fyra alternativen i undersökningen är att:

- 1.a Håll "gamla testmetod" utan klasser i standarden,
- 1.b Håll "gamla testmetod" med "de aktuella klasserna" plus "gamla klasser",
2. Införa "ny testmetod" och modifierade "gamla klasser" plus "en ny klass",
3. Införa "ny testmetod" och ett tillräckligt antal "nya klasser".

I Alternativ 1.a och 1.b hänvisar till den "gamla testmetod" i vilka värden för koefficienten för retroreflexion, RA (α , β) mäts för de berörda kombinationerna av observationsvinkel α och ingångsvinkel β med komponenter av β ges av ($\beta_1 = \beta$, $\beta_2 = 0^\circ$). Detta återspeglar testmetoden i EN 12.899-1: 2007.

Alternativ 2 och 3 hänvisar till den "nya testmetoden" där retroreflektion representeras av beräknade värden för koefficienten för retroreflexion, RA, C (α, β) erhålls i ett förfarande som innebär en grundlig undersökning av minst ett vitt material av en familj av material.

Reflektiva material finns med även i ETA / EOTA-definitioner:

EAD 120001-00-0106 - Microprismatic retro-reflective sheetings :

<http://www.eota.eu/en-GB/content/eads/56/212/>

I UNECE fortsätter arbetet med "Expert Group on Traffic Signs and Signals" där både Niclas och Tuomas är med (Från Danmark är Bent Lund Nielsen med i gruppen). Även Norge kommer nu att fylla i UNECE vägmärkesdatabasen.

24.5.2016

6 Forskning och utveckling (FoU)

Inom NMF hade Danmark byggt upp en demonstration om reflexfolier. På grund av ganska dåligt väder blev det så att bländning av starkt reflekterande folier inte kom upp så mycket som man hade tänkt.

Roxan berättade om EU-projekt, Premium, som handlar om underhåll av vägutrustning. Från VTIs är Jan Wenäll inblandad.
www.premiumcedr.com

Gunilla berättade om textstorlekjämförelse som man håller på med i Sverige. Syftet är att hitta en fungerande kompromiss med läsbarhet och utrymme då man placerar skyltar i tunnlar. Gunilla skickar senare mera information om det här.

7 Tid och plats för nästa möte

Nästa möte i NORTEK Vägmarken -gruppen ska vara i Norge (någonstans nära Oslo) 29.-30. mars 2017.

Ordförande

Tuomas

Referat

Tuomas, Per-Olof, Roxan